

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Ing. I. L.**, bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. I. R., advokátkou so sídlom v K., proti žalovanému **Ing. F. L.**, bývajúcemu v K., **o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 10 C 120/2005, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 29. januára 2010 sp. zn. 1 Co 266/2009, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 29. januára 2010 sp. zn. 1 Co 266/2009 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo k dvom v žalobe presne špecifikovaným nehnuteľnostiam bývalých manželov, ktorých podielové spoluvlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam malo vzniknúť podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, nakoľko bývalí manželia svoje bezpodielové spoluvlastníctvo k týmto nehnuteľnostiam po zániku manželstva nevyporiadali ani vzájomnou dohodou a ani nepodali v príslušnej lehote návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva rozhodnutím súdu.

Žalovaný v priebehu konania podal návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. s odôvodnením, že na Okresnom súde Košice I podal žalobu voči žalobkyni, ktoré sa vedie pod sp. zn. 38 C 394/2009 a v ktorom sa domáha určenia svojho vlastníckeho práva k jednej z nehnuteľností (byt č. X., nachádzajúci sa na 8. poschodí bytového domu na Z.).

Okresný súd Košice I uznesením z 28. októbra 2009 č.k. 10 C 120/2005-163 zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 38 C 394/2009.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach uznesením z 29. januára 2010 sp. zn. 1 Co 266/2009 zmenil odvolaním napadnuté uznesenie tak, že konanie vo veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 10 C 120/2005 prerušil do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 38 C 394/2009.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, v ktorom žiadala napadnuté uznesenie zmeniť a návrh žalovaného na prerušenie konania zamietnuť. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a jeho dôvodnosť nachádzala v tom, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) ako i v tom, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. V dovolaní uviedla, že napadnuté rozhodnutie je nesprávne a nezákonné, pretože s otázkou, či je alebo nie je v podielovom spoluvlastníctve jedna z dvoch nehnuteľností, ku ktorej sa domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, sa môže súd vysporiadať ako s predbežnou otázkou v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti uzneseniu odvolacieho súdu, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami

uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom však dovolací súd neposudzuje iba podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd skúmal, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Žalobkyňa namieta, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím.

Žalobkyňa v dovolaní bližšie neuviedla, v čom má vada podľa § 237 písm. f/ O.s.p. spočívať, resp. z akých okolností vyvodzuje skutočnosť, že odvolací súd svojím postupom jej odňal možnosť konať pred súdom. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou žalobkyňu realizáciu jej procesných práv.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná (§ 242 ods. 1 O.s.p.), je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej príčinou je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom nesprávnosť rozhodnutia vo veci samej. Ani vadu tejto povahy dovolateľka nenamietala a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Žalobkyňa v dovolaní uplatnila dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tvrdiac, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Vyššie citované ustanovenie upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber, resp. voľbu súdu, ktoré z jednotlivých opatrení (napr. spojenie vecí, prerušenie konania, riešenie tzv. predbežnej otázky) slúžiacich účelu racionálnej organizácie postupu súdu pri vedení príslušného súdneho konania, je ale potrebné podriadiť aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní (§ 6 O.s.p.) a použiť to opatrenie, prostredníctvom ktorého je ochrana práv účastníkov konania rýchlejšia a účinnejšia. Rozhodujúcim hľadiskom je teda zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo.

Ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. musia sudy vykladať a uplatňovať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky (čl. 152 ods. 4). Zo žiadneho ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky nemožno vyvodiť, že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa

jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Všeobecný súd sa pri uplatňovaní procesného postupu podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku preto musí spravovať aj požiadavkou, ktorá je zakotvená v tomto článku Ústavy Slovenskej republiky a ktorá ukladá povinnosť prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (viď Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 21/2000).

V danom prípade nebolo v neskôr začatom konaní o určovacej žalobe (o určenie, že žalovaný je vlastníkom bytu) vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 38 C 394/2009 meritórne rozhodnuté, a preto si súd v konaní o zrušenie a vyporiadenie podielového spoluvlastníctva môže samostatne vyriešiť ako tzv. predbežnú otázku právnou otázkou, či nehnuteľnosť (byt č. X., nachádzajúci sa na 8. poschodí bytového domu na Z.) je alebo nie je v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne a žalovaného alebo iba vo vlastníctve žalovaného. Uvedenou otázkou sa súd prvého stupňa bude musieť zaoberať v konaní o zrušenie a vyporiadenie podielového spoluvlastníctva už iba z toho dôvodu, že túto skutočnosť namieta v konaní žalovaný (viď čl. 44 a 117 spisu) a prostredníctvom svedkov a listín sa usiluje vyvrátiť pravdivosť údajov uvedených na liste vlastníctva č. X. (§ 70 zákona č. 162/1995 Z.z). Za danej procesnej situácie, ak skôr začaté súdne konanie o zrušenie a vyporiadenie podielového spoluvlastníctva prebieha dlhšie ako 5 rokov, počas ktorých bolo uskutočnených viacero súdnych pojednávaní, na ktorých bolo vykonávané dokazovanie, je prerušenie tohto konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. do právoplatného skončenia neskôr začatého konania o určovacej žalobe (dňa 5. augusta 2009), spomedzi iných možných opatrení (spojenie vecí, vyriešenie tzv. predbežnej otázky) najzdĺhhavejším opatrením v postupe súdu pri vedení konania, pretože ochrana práv účastníkov tohto súdneho konania by sa mohla reálne naplňať až po právoplatnom skončení neskôr začatého konania o určovacej žalobe.

Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, pretože odvolací súd vo svojom rozhodnutí o prerušení konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nedostatočne zohľadnil požiadavku rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov konania vyplývajúcu z § 6 O.s.p. ako i možnosť iných procesných opatrení týkajúcich sa vedenia tohto súdneho konania.

Keďže žalobkyňa procesne prípustným dovolaním dôvodne napadla uznesenie odvolacieho súdu, ktoré spočíva na nesprávnom právnom posúdení, dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.)

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. októbra 2010

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková